

Ien van de 'Acht Zalighede'

Gré Schilder-Haring (geboren in 1923 in Wognum, thans wonende in Monnickendam) schreef enkele jaren geleden voor de Westfriese Spreukenkalender een verhaal over het huis van haar grootmoeder.

Die opoe was Grietje Haring, gehuwd met Gerrit Haring. Mevrouw Schilder woonde destijds aan het Oosteinde (nu nummer 46), waar haar vader een autogarage had. Later was daarin de kruideniers-winkel van Boos gevestigd.

Vaak ging zij lopend naar de Hoornseweg, naar één van de Acht Zaligheden, waar opoe Haring woonde. Zeven van de acht huisjes zijn gesloopt, nog één is bewaard gebleven. Opoe Haring woonde in het derde huisje van Wognum af, die leunde tegen het vierde aan.

Hieronder volgt de beschrijving van het huisje.

't Huisie lag leiger as de weg en die weg was toen heël smal. An de zaikant zat de deur met de ronde klink. As je die nei beneden douwde, kwam je in 't achterend, nou zouwe ze 't keukentje noeme. D'r lag 'n stienen vloer. 't Ware van die grôte, vale rooie tegels. Hier en deer lag 'n kokesmatje. In de middend sting de regenbak, die was hellegaar zwart glimmend teerd. De bakaker sting d'r boven op. Ik heb nooit zien dat opoe d'r water uit skepte, want toen had ze al waterleiding. Teugen 't achtermuurtje was 'n kloin anrechie maakt met een goôtstien d'r in en 'n kassie d'r onder. Verder een paar planke om wat op te zetten. An de voorkant van dat achterendje zat nag een zolderluik. Om op dat zoldertje te kommen, most je op een los leertje klimme. Dat mochte wai vezelf niet, dat ik heb deer nooit op koike kennen. Je konne deer trouwes niet rechtop staan, maar de zeuns van opoe hadde deer vroeger wel sleipen.

Al liep je rechtdeur in 't achterendje, den had je deer de kamerdeur. In de voorgevel zat in de kamer ien raam, 't was een negenruiter. Teugen die achterwand had je twei bedstees met onderkooie. Deer bewaarde opoe de eerepele in, urte, bône en inmaakflesse met

Twee van de acht omstreeks 1964

stoufpeertjes en sla- en snaaibône.

Opoe sliep in ien van de bovenbedstees, die are was voor de warskippers. An de are kant teugenover de deur was de schoorsteen met de hekkieskachel d'r voor. An weerskante van de schoorsteen was een pronkkast, ientje met glas d'r voor. Ok was 'r nag 'n linnenkast met deerop vezelf beêlde onder stollepe.

Tussen 't raam en de tafel sting 'n ouwerwis tafelkassie. Op de tafel 'n zoiltje en deerop 'n theeblad met nikkelen rand, weer de daagse koppies op stinge. Op de vloer lag zoil, onder de tafel lag 'n biezen mat. Ok de stoele hadde biezen matte en zelf zat ze in 'n rieten leuningstoel. Behang was d'r niet, 't was alles skilderd in 'n bruin-rossig kleurtje. An 'n skot skilderaitjes en spreuke. Tussen de twei bedstees hong de klok en de foto van ien van opees zeuns, die overleden was. Dat pertretje zat achter glas en deer sting met mooie letters omheen: 'Wel verloren, maar niet vergeten'.

Hier nog drie van de acht huisjes.

Beide foto's op deze bladzijde zijn beschikbaar gesteld door Jaap Koppes.

De ienigste overgeblevene van de acht, anno 2000. Het laatste huisje (bewoner/eigenaar Jaap Koppes) is gemoderniseerd, met garage en hobbykas.

Foto: Piet Schneider

Achter 't huisie was nag een boetje. Deerin sting de wastommend met 't wasbord op 'n houten onderstuk, wat de wasskamel noemd werd. D'r werde ok wat turreve en brikette bewaard. En vezellef was deer de plee, zo'n houten huisie met 'n emmer d'r in. 'n Groôt deel van 't dak was bedekt met huislook. Achter 't achterendje sting op 't streitje nag een

boenbank. En langs 't errefie d'r achter liep een sloôtje, met op de kant 'n grôte stoep, weer ze vroeger op hurrekies alles in sloôt uitspoelde. Maar main opoe deed dat nooit.

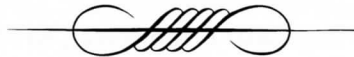
Voor was 'r 'n hekkie en d'r bloeide wat gêle gousies.

As we bai heur ware, mochte we ok mee boôskippe doen. 't Op ien nei leste huisie nei de Kromelleboog toe, was 'n winkeltje. Deer weunde Arie Bloem,

'n weduwnaar met een Volendammer huishoudster, die in klederdracht liep. Wai vonde dat veul mooier as dat van opoe, want die liep vezellef altoid in

donkere klere met 'n boezel voor en 'n hultje op. De boôskippe ginge meist allegaar nag los in zo'n greûwe puntzak, die brief noemd werd en wai kreges 'n sletje of 'n keneêlkussetje.

Opoe is in 1934 (ze was toen 78) uit 'r huisie gaan en bai d'r dochter introkken. <<

Uit: 'Zwaagdijk-West, Dorp en parochie', door P.M. Aker.

De Krimweg.

Dat was een stukje Hoornse Straatweg vanaf de Zwaagdijk naar de Leek, genaamd Krimweg of Krim.

Hetzelfde stukje droeg ook nog een andere naam, 'De Acht Zaligheden', naar de acht kleine arbeiderswoningen aan de oostkant van de weg. Deze zijn in de loop der jaren allemaal gesloopt op één na. Het huisje van Jaap Koppes is de enige Zaligheid die er nog staat.

In het eerste kleine huisje woonde Grietje Wenker, een oud vrouwtje van tachtig jaar. Een keurig onderhouden huisje met paars beschilderde schotten.

Het tweede huisje was een snoepwinkeltje. Bloem of Blom woonde er. Deze had een Volendamse huishoudster, Antje Bont.

Ze had een lijzige spraak, van een 'hele hoop' maakte zij 'ele oop' Antje Bot dreef de snoepnering, waar men tevens sigaren kon kopen. De mensen in Volendam waren volgens Antje banger voor de pastoor 'als van de pelisie'. De kerk van Volendam, wat was daar nou de kerk van Wognum bij vergeleken, die kon je daar zo inzetten.

In het derde huisje woonde een kluzenaar, een weduwnaar, die van zijn tweede vrouw gescheiden was.

Het vierde huisje werd bewoond door Engeltje Peerdeman met haar twee zoons.

Het vijfde huisje werd bewoond door Grietje Ligthart, het zesde huisje door het jonge gezin van Piet Buis.

In het zevende huisje woonde wederom een kluzenaar, een zoon van die in het derde huisje.

En in het laatste huisje, de achtste, woonde Arie Haakman.

Van de redactie:

Een kortstondige periode hebben aan de Hoornseweg enkele pandjes gestaan. Op oudere kaarten zijn geen aanwijzingen gevonden dat hier ook in het verleden huisjes aanwezig waren. De huisjes stonden op erfpacht en werden in de volksmond de 'Acht Zaligheden' genoemd. De stichting 'De Cromme Leek' zou graag in het bezit komen van foto's waarop deze huisjes nog staan.